

CİHADIN ANLAM VE ÖNEMİ

Bismillâhirrahmânirrahîm.

El-Hamdülillâhi Rabbi'l-âlemîn. Ve's-salâtü ve's-selâmu alâ-seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne. Muhammedini'l-Mustafâ ve alâ âl'ihî ve sahabihi ecma'în ve men tebi'ahû bi-ihsanin ilâ-yevmi'd-dîn.

Aziz ve muhterem kardeşlerim.

Allahu Teâlâ hazretleri Kur'an-ı Kerîm'i ve Furkân-ı mecidinde 17 inci cüzdeki Hac surresinin son âyet-i kerimesinde, ondan önceki âyet-i kerîme de onu da okuyalım.

Buyuruyor ki:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا
رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

Yâ eyyuhellezîne âmenü'r-ke'û ve's-cüdû va'büdû rabbeküm ve'f'alü'l-hayra le'alleküm tüflihûn. (22/Hac 77.)

Ey iman edenler!

Rükû edin. Secde edin. Rabbinize ibadet eyleyin ve hayır işleyin ki felâh bulasınız.

Bunun izahını daha önce yapmıştım. Ondan sonraki âyet-i kerîme de devamla buyuruyor ki:

وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ

Ve câhidû fillâhi hakka cihâdih. (Hac Suresi 78 Ayet)

Allahu Teâlâ hazretlerinin yolunda, hakkıyla cihad edin. Yani nasıl cihad etmek gerekiyorsa, cihadın hakkını vererek, hakkıyla cihad edin.

Cihad ne demektir?

Onu biraz izah edelim. İslam da cihadın çok büyük yeri var, önemi var.

Cihad, cehd etmek kökünden geliyor. Cehd etmek de gayret etmek manasına.

Ama cihad olunca, cehidden farkı nedir?

Karşılıklı ceht sarfetmek demek. Yani karşıda bir düşman var. O sana karşı cehd sarf ediyor. Sen de ona karşı koyuyorsun. Ona karşı cehd sarf ediyorsun. Buna cihat derler. Karşılıklı cehidleşme demek yani, gayretleşme, birbirini yenmeye çalışma. Bilek güreşi gibi, diğer yarışlar gibi, diğer güreşler gibi bir şey.

Şimdi Allahu Teâlâ hazretleri Kur'an-ı Kerîmin de cihadı bize farz kılmıştır, emretmiştir. Birçok âyet-i kerîme var. Cihad etmemiz gerektiğini bildiriyor. Yani İslam için, İslam dini için çok çalışmamız, ter dökmemiz, gayret etmemiz lazım.

Cihad deyince ilk hatıra gelin savaştır ama savaşa gelinceye kadar yapılacak pek çok yapılacak başka cehidleşmeler vardır.

Bunun çeşidi ne kadardır?

Tam tamına söylemek gerekirse, İslam düşmanları İslam'ı yıkmak için, Müslümanları zarara uğratmak için ne kadar cehd sarf ediyorlarsa, hangi konularda, hangi sahalarda, hangi alanlarda ne kadar cehd sarf ediyorlarsa, o cehdin karşısına, Müslümanlar da imanın cehdini koymalıdır. O da onun karşısında cehd etmelidirler.

Mesela, kâfirler Müslümanları İslam'dan uzaklaştırmaya çalışıyorlar. Müslümanlar da bunun karşısında, İslam'dan uzaklaştırmaya çalışacak çocuklarını. Müslüman yetiştirmeye çalışacak. İslam'ı iyi öğrenmeye çalışacak.

Kâfirler, Müslümanları ülkelerinden sürmek istiyorlar, balkanlardan çıkarmak istiyor. Endülüs'ten sürmüş tarihte Müslümanların yerleşmiş olduğu yerlerden sürmüş. O da sürülmemeye çalışacak, cehd sarf edecek.

İktisadi bakımdan Müslümanları zarara uğratmaya çalışmış. O zaman iktisadi yönden onun cehdini kesmek, engellemek, zararını engellemek için karşı çalışma yapacak.

Eğitim alanında çalışma yapıyor. O zaman eğitim alanında Müslüman gayret edecek.

Basın yayın alanında kâfir gayret gösteriyor, İslam'ı yıkmak için. O halde Müslüman basın yayın alanında çalışma yapacak. Yani İslam'ın engellenmesi için ne kadar cehd yapıyorsa İslam düşmanları, ne kadar cehd ve gayret sarf ediyorsa, hangi sahalarda çalışıyorlarsa, Müslümanlar da onların karşısında İslam'ın gücünü koyacak, karşı koyacak, çalışacak, uğraşacak. İslam'ı ve Müslümanları koruyacak, imanı koruyacak, ahlâkı koruyacak, insafı koruyacak, adaleti koruyacak. Allah'ın emrettiği her güzel şeyi hâkim kılmaya çalışacak

وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا

Ve kelimetuallâhi hiye'l-'ulyâ. (9/Tevbe 40.)

Allah'ın La ilâhe illallah fermanı, emri, hakikati her yere hâkim oluncaya kadar çalışacak. Romanya'nın dış siyaset adamlarından birisi, Fransa da bir doktora çalışması yapmış. Avrupalıların Osmanlı devletini yıkmak için neler düşündüklerini kaydetmiş, bir doktora tezi. Yüz tane plan tespit etmiş. Sonra bu doktora tezi çok beğenilmiş ve arapça ya özetini

Şekîb Arslan Hâzîrû'l-'âlemi'l-İslâm isimli esere özet olarak geçirmiş. Sonra Türkiye de de Yakup Üstün diye bir diyanet görevlisi, hoca, idareci onu Türkçeye çevirmiş. Yüz plan. Avrupalının Osmanlıyı alt etmek için ortaya attığı yüz plan diye. Bu kitabı okumanızı tavsiye ederim.

Niçin okumanızı tavsiye ederim?

Çünkü madem dedelerimi yok etmek için yüz tane plan koymuşlar, yüz çalışma yapmışlar. O halde biz de bunları bilelim. Biz de onun karşısına ne yapmamız gerektiğini, tedbirlerimizin neler olması gerektiğini düşünelim ve

koyalım diye bunları bilmeniz lazım. İşin boyutlarını anlamamız bakımından söylüyorum. Osmanlı ticaretini engellemek için ege adalarını ele geçirip, ticaret yollarını kesmek dahi planlarından birisi. Bakın din savaşı ama onlar İslam düşmanı, biz de imanlı insanlarız ama ticari alan da bile yol kesip ticareti engelleme de bir çare olarak düşünülüyor. Demek ki düşman tanınacak. Düşmanın İslam'ı yok etmek için ne şeytanlık yaptığı, ne hile, ne desise düzenlediği, neler tasarladığı bilinecek. Ve onların karşısında tedbir alınacak. Eğer ordu toplayıp da saldırıyorsa o zaman da silahlı karşı konulacak.

Kur'an'ı Kerîm de Allahu Teâlâ hazretleri buyuruyor ki:

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ
تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ ...

Ve e'iddû lehüm me's-teta'tüm min kuvvetin ve min ribâti'l-hayli türhibûne bi-hî 'adüvvallâhi ve 'adüvvekim. (8/Enfâl 60.)

Elinizden geldiğince, onlar için, her türlü alet, araç, gereci, silahı, malzemeyi hazırlayın. Allah'ın düşmanlarını;

'aduvva allâhi ve'aduvvekum.

Siz de Müslüman olduğunuz için, Allah'ın iyi kulları olduğunuz için, sizin de düşmanınız olan o kâfirleri korkutacak ve yenmeye yarayacak her türlü tedbiri alın diyor.

Binâenaleyh bu nereye kadar?

Bilimsel alanda Müslümanların yeni icat ve keşifleri takip etmesine kadar uzanır bu iş. Yani yeni ne yapılmışsa onun dahi hazırlanarak, takip edilerek, karşısına müdafaa silahının konulması lazım.

Misalle anlatalım. Avrupalılarla, Amerikalılarla, Ruslar arasında uzun zaman, ikinci cihan harbinden sonra, soğuk harp başladı, bir soğuk düşmanlık, çatışma, çekişme, birbirine karşı tedbir ve çeşitli ittifaklar kuruldu. NATO onun için kuruldu. SENTO onun için kuruldu. NATO Avrupa'yı korumak için. SENTO güneyi korumak için. SEATO Güneydoğu Asya'yı korumak için kuruldu. Sonra kıtalar arası füze savaşı olacak, yıldız harbi olacak diye ihtimaller düşünülerek. Rusya'dan Amerika'ya atılması

düşünülen, kıtalar arası balistik füzelerin, Amerika'ya gelmeden, havada iptal edilmesi için, sistemler, teşkilatlar, aletler hazırlandı. İşte bu bunun gibi olacak. Yani Amerikalı'nın Avrupalıya, Rus'a yaptığı tedbir gibi.

وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ

Ve câhidû fillâhi hakka cihâdih. (Hac Suresi 78 Ayet)

Allah yolunda, Allah rızası için, hakkıyla cihad edin. Yani hakkını vermeden yaparsanız olmaz. Hakkıyla cihad edecek.

Tabi bunun için ne gerekiyor muhterem kardeşlerim?

Bir kere birlik ve beraberlik gerekiyor. Birlik bir kuvvettir. Bakın ben buraya geldim, sizlerle oturup kalkıyoruz, şu anda camimizde memnun olduğum bir manzara ve bir kalabalık var. Yani bu birlik ve beraberlik. Sonra bu birlik ve beraberliğe dayalı müşterek atılımlar gelir. Onlarla bir kişinin yapamayacağı büyük atılımlar olur.

Neden?

Çünkü birlik ve beraberlik olunca bir kişinin başaramayacağı işler başarılır da ondan. Mali güçler birleştirilince, o tek tek birleştirilen güçlerin, yalnızken yaptığı işlerin toplamından daha büyük kârlı, büyük işler yapılabilir. Demek ki, hakkı ile cihad edeceğiz. Allahu Teâlâ hazretleri bize evvelki konuşmalarında izah ettiğim âyet i kerîme de buyuruyordu ki:

Rükû edin Ey iman edenler! Secde edin!

Allaha, Rabbinize ibadet edin. Hayır, yapın ki felâh bulasınız. Ve Allah yolunda hakkıyla cihad edin buyuruyor. Hakkıyla cihadı kısaca açıklamış oldum.

... هُوَ اجْتَبَيْكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ

حَرْجٍ ...

Hüve’c-tebâküm ve mâ ce’ale ‘aleyküm fi’d-dîni min harac. (Hac Suresi 78. Ayet)

O Allahu Teâlâ hazretleri sizi seçti. Ve size dininizde bir meşakkatli, zor mükellefiyet yükledi. Demek ki bu iki ifadeden anlıyoruz ki, biz Allah’ın seçkin kullarıyız. El-hamdülillâh. Biz müminler Allah’ın seçtiği

kullarıyız. Başka âyet-i kerîmelerde de buyuruyor Allahu Teâlâ hazretleri: Siz.

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ ...

Küntüm hayra ümmetin uhricet li'n-nâsi.
(3/Âl-i İmrân 110.)

İnsanlar için özel olarak yaratılmış, ortaya konulmuş en hayırlı ümmetsiniz buyuruyor. En hayırlı ümmetiz. Elhamdûlillâh

Kuntum hayra ummetin.

Burada da buyuruyor ki:

Huve-ctebâkum.

O Allah sizi seçti. Seçkin bir topluluğuz yani. Takdiri ezel. Allahu Teâlâ hazretleri bizi mümin bir zümre olarak takdir buyurmuş. İnsanların içinde mümin kullarım da olsun, numune olsunlar diye bizi yaratmış. Biz bir numune millet, seçkin millet, ümmet, topluluk olarak yaratılmış. Bu da şükredecek, övünülecek, sevinilecek bir durum. Elhamdûlillah ki Allah bizi özel olarak seçmiş.

Huve-ctebâkum.

O sizi seçti buyuruyor.

Vemâ ce'ale 'aleykum fî-ddîni min haraç.

Ve size dini konularda bir meşakkatli yapılamayacak zor iş yükledi. Evet, bazı işler bazı Müslümanlara zor geliyor. Mesele camiye gelmek zor geliyor. Ama bize zor gelmiyor. Biz zevk alıyoruz. Memnun oluyoruz. Camideki şu topluluktan sevinçliyiz. Siz de sevinçlisiniz. Evinizde namaz kılsaydınız bu kadar sevinçli olmayacaktınız. Bu cami olmasaydı bu kadar bereketli olmayacaktı. Ramazan da bu cami olmasaydı herkes evinde boynu bükük bir ramazan geçirecekti. Demek ki namaz bize zor gelmiyor. Oruç bazı insanlara zor gelebilir ama bize zevk veriyor. 11 ayın sultanı ramazanı gözlüyoruz, ayrılırken mahzunlaşıyoruz. Geleceği zaman seviniyoruz. Memleketimizde davullarla karşılıyoruz, ışıklarla şenliğimizi arz ediyoruz. Oruç tutmaktan da memnun oluyoruz. Elhamdülillah diyoruz vücudumuz da rahatladı, çok iyi oldu diyoruz. İtikâftan da memnunuz. Hacdan da memnunuz. Hacca gidecek kardeşlerimiz ziyafet çekiyor. Gidemeyenler ona imreniyor. Dua ediyor. Gidenler sevinçli sevinçli gidiyor, memnun dönüyor. Hacdan da memnunuz. Her şeyden memnunuz. Allah'ın her emrinden memnunuz. Hem bu

emirlerden memnunuz hem de Allah'ın yasakladığı şeylerin yasak olmasından memnunuz. Yalanı yasaklamış çok güzel. İçkiyi yasaklamış pek ala. Hırsızlığı yasaklamış. Haksızlığı, sömürüyü, aldatmayı yasaklamış. Ölçüyü, tartıyı eksik yapmayı yasaklamış. Ne kadar iyi. Belediyecilerin şükretmesi lazım. Teşekkür etmesi lazım. Tamamen belediyenin takip ettiği işleri İslam yasak kılmış. Zinayı yasaklamış. Ne güzel. Yani yasakları da güzel, emirleri de güzel. Dinimizde bir zorluk yok. Yaptığı zaman zor olmadığını, faydalı olduğu, iyi olduğu görülüyor. O sizin dininizde bir zorluk yükledi o Allahu Teâlâ hazretleri.

هُوَ سَمِيكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا ...

Hüve semmâkümü'l-müslimîne min kablü ve fî hâzâ. Hac Sûresi(22) 78. Ayet

O Allah sizi Müslüman diye isimlendirdi. Hem daha önceki insanlarda, kavimlerde, hem de bu kavimde, bu ümmette, inanlara Müslüman ismini veren kim?

Allah. O isimlendirdi sizi Müslüman diye. Müslüman ismiyle sizi isimlendiren O.

Müslüman ne demek?

Yani kelime anlamını anlarsak o isimlendirmedeki hikmeti de sezebiliriz. Allaha teslim olan. Allah'ın emrine giren demek. Ya Rabbi! Ben sana teslim oldum. Emret ne istersen yapacağım demiş oluyor insan. Askerlik şubesine, asker olacak gencin teslim olması gibi. Yani teslim olmak demek, eller yukarı manasında değil de, gidiyor askerliğe, tamam ben askerliğimi yapacağım geldim diye bildiriyor. İslam bu demek yani. Allaha teslim olmak demek. Ya Rabbi! Ben senin kulun olduğumu anladım. Sana kendimi teslim ediyorum sana. Ne emredersen, emrindeyim, buyur, kulunum. Ya Rabbi! Ne emredersen yapacağım demek. Bu ismi Allah bizden önceki ümmetlere de bize de Müslüman adını verdi.

Demek ki Hz. Âdem zamanındaki müminlerin adı da Müslüman. İbrahim aleyhisselam'ın zamanındaki müminlerin adı da Müslüman. İsa aleyhisselam, Musa aleyhisselam zamanındaki müminlerin, yani has insanların adı Müslüman. Bizim de Müslüman. Bu da güzel bir şey. Elhamdülillâh Ben Müslümanım.

Neden?

Bu ismi bana Allah verdi. Allah'ın verdiği bir isim.

Bazı kardeşlerim soruyorlar bana, çocuğumuz oldu, ismini sen koy hocam diyorlar. Ben de bir isim koyuyorum. Sonra diyorlar ki hocam, bu ismi siz koymuştunuz, işte bu ocuk, ben o çocuğu seviyorum filan. Böyle bir isim koyma da bir muhabbet oluyor, bir yakınlık oluyor. Bize de Allahu Teâlâ hazretleri Müslüman ismini o vermiş. Ne mutlu bize ki o ismi bize lütfeden Allah.

لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى
النَّاسِ

Li-yekne'r-rasl Őehden 'aleyküm ve tekn Őhede 'ale'n-nsi. Hac Sresi(22) 78. Ayet

Siz insanlara şahitlik edin. şâhid olun. Resûlullah da size şahit olsun diye.

Yani bizim seçkin bir mmet olmamız, Müslüman diye isimlendirilmemiz, hiçbir ağır yükle yklenilmeyip güzel vazifelerle grevlendirilmemiz nedendir?

Biz insanlar için bir şahit olalım, numuneyi intizar olalım, örnek olalım, Resûlullah da bizler için şâhid olsun, bir örnek olsun diye. Biz Resûlullahı örnek alacağız Resûlullah bize şahitlik edecek. İnsanlar da bizi örnek alacaklar ve bizi Allah şâhid gösterecek.

Diyecek ki;

Ey kâfirler!

Siz niye Müslüman olmadınız?

Niye Kur'an'a inanmadınız?

Niye bana ibadet etmediniz?

Niye putlara taptınız?

Niye haçlara taptınız?

Mazeret söyleyecek onlar da. İşte babam, annem böyle öğretti. Başka bir toplum da yetiştim. Peki diyecek aranızda Müslümanlar yok muydu?

Allahu Ekber diyenler, La ilâhe illallah diyenler, âlemlerin rabbine ibadet edenler yok muydu?

Komşudan gördüğünüz, duyduğunuz insanlardan yok muydu?

Vardı. Bak. Gelin bakalım.

Size benim emirlerim geldi mi?

Geldi Ya Rabbi!

Siz kabul ettiniz mi?

Ettiniz. Bak bunlar benim emirlerimi tutmuşlar.

Siz niye tutmadınız?

Benim emirlerim hepinize geldi. Benim Peygamberim hepinize geldi.

بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا

Bi'l-hakki beşîran ve nezîrâ. Fâtır Suresi

24. Ayet

Peygamber efendimiz sadece bir milletin Peygamberi mi?

Arapların Peygamberi mi?

Arabın ve acemin, herkesin Peygamberi. Bütün insanlara.

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِلنَّاسِ ...

Kâffeten li'n-nâsi. 34/Sebe', 28.

Bütün insanlara bir haberci, bir müjdecî, bir ihtarcı olarak geldi Peygamber efendimiz.

Peki, bak bunlar mümin olmuşlar, peygamberim gönderilince, Kur'an'ım okununca.

Siz niye mümin olmadınız?

Siz niye Kur'an'a tabi olmadınız?

Bak bunlar olmuş işte. Demek ki şartlar müsaitmiş. Siz de olsaydınız diye biz şahit olacağız. Mahkeme-i kübra'nın şahitleriyiz biz. Şâhid sandalyesini oturacağız. Suçluların suçunu Allah bize şahitlik ettirerek tespit edecek.

Ya Rabbi! Benim haberim yok.

Haberin olmaz olur mu?

Bak bunların haberi olmuş.

Haberiniz var mı sizin?

Var Ya Rabbi! Peygamber geldi. Kur'an-ı Kerîm geldi. Hep okuyorduk. Es'ad hoca da bazı âyetleri yatsıdan sonra okuyordu, izah ediyordu, şahit olacağız şahit olalım diye bu.

...فَاقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ...

Fe-ekîmü's-salâte ve âtü'z-zekâte va'ta-simû billâhi. Hac Sûresi(22) 78. Ayet

O halde Müslümanlığınızın kıymetini bilin ey mümin kullarım. Namazlarınızı kılın!

Ekîmü's-salâh. Namaz çok önemlidir. Namaz dinin direğidir. Namaz Müslümanları birbirlerine bağlıyor. Namaz insanı beş vakitte Allah'ın huzuruna çıkartıyor. Allah bağlıyor. Namaz insanı temizliyor. Onun için namaz çok önemli olduğundan tekrar emir buyuruyor.

Feakîmû-ssalâte

Namazı ikame ediniz. Namazı kılınız demeyip de ikame ediniz demesi ne içindir?

İkame eğri bir şeyi doğrultmak demek arapça da. Namazı eğri kılmayınız, dosdoğru kılın demek. Yamuk namaz olmasın, çarpık namaz olmasın, dosdoğru namaz olsun, hakkıyla namaz olsun demek yani.

Namaz kılın demiyor Allah.

Ne buyuruyor?

Namazı dosdoğru, doğrultun diyor. Namazı doğrultun diyor. Yani eğri büğrü, eksik gedik, yamuk, yalan yanlış kılmayın diyor.

Veâtû-zzekâte.

Zekâtınızı verin. Zekât kelime olarak temizlemek demek.

Niçin insanın malından ayırdığı bir miktar para veya maddi varlık zekât diye adlandırılmış?

O verildiği zaman mal temiz oluyor sermaye. İçinden ayrılan mal, o verildiği zaman temiz oluyor. Eğer sermayenin içinden zekât alınmazsa o zaman sermaye kirli oluyor. Temizlenmemiş oluyor.

Neden?

Çünkü fakirin hakkını o herif, o malın sahibi, fakirin hakkını vermemiş, üstüne oturuyor, vay gasp edici, vay gasıp, vay haksızlık yapıcı, menfaatperest, vay. Fakirin hakkını niye vermedin oraya diye? O suçlu oluyor. O sermaye kirli oluyor. Onun için zekât diye adlandırılmış. Fakirin hakkına Allah sana verdiriyor. Dilerse bize verdiği gibi fakire de verebilir. Amma Müslümanlar birbirlerini sevsin diye ve bizi de verdiği nimetler konusunda imtihan etmek için, bakalım buna kırk çeşit nimet vereceğim. Bir tanesini fakire verecek mi?

İmtihan. Zekât bir imtihandır. Allah'ın verdiği 40 bölük nimetin 1 bölümünü çıkartıp

da fakire veremiyor.39 çıkartıp kendisinde kalacak olduğu halde. Hem de Müslüman kardeşine veremiyor.

Bu nedir?

Çok büyük bir haksızlıktır. Onun için zekâtın da verilmesi çok önemli olduğundan. O halde madem ben sizi Müslüman olarak isimlendirdim. Madem siz mahkeme-i kübra da şahitlerim olacaksınız. Mademki seçkin bir ümetsiniz. O halde namazlarınızı kılın, zekâtlarınızı verin.

Va'tasimû bi allâhi.

Allah'a sarılın. Allah'a dayanın. Allah'a tevekkül edin. Allah'a inanın. Allaha yalvarın. Allah'tan isteyin. Allah'ın size destek olduğunu bilin. Sımsıkı Allah'a sarılın.

Neye benzer bu sarılmak?

Uçuruma bir insan düşse, çıkacak başka yeri olmasa, yukardan baksalar, ya hiçbir çıkış yeri yok, çukur yere düşmüş, krater gibi bir yere düşmüş.

Nasıl çıkartırlar?

Aşağıya bir ip sarkıtırlar, tutup buna çıkarlar, tutunan bir insan, o ipe nasıl sarılır,

sımsıkı sarılır. Çünkü aşığın kurtulması lazım. Ha Allah'a öyle sarılın ki, cehenneme düşmekten kurtulasınız. Cehennem uçurumuna yuvarlanmayasınız. Cehenneme düşmesiniz diye sımsıkı Allah'ın yoluna sarılacak insan.

هُوَ مَوْلَاكُمْ ...

Hüve mevlâküm. Hac Sûresi(22) 78. Ayet

Mevlânız O.

Mevlâ ne demek?

Kelime olarak ne demek?

İnsanın anlaştığı dost demek. İki kişi birbiriyle anlaşırsa, bu bunun mevlâsıdır, bu da bunun mevlâsıdır. Anlaşmalı, uyuşmalı, anlaşmış olan dostta mevlâ derler.

Hüve mevlâküm. Sizin mevlânız O. Şimdi tabi Arapça'da anlaşmalı iki kişiye mevlâ denilmesinden dolayı. Köle anlaşır efendisi ile. Der ki; ben sana kölelik borcumu ödeyeceğim çalışarak, yazalım senetleri imzalayalım, şu kadar parayı sana parça parça ödeyeceğim, sonra hür olacağım.

Kabul mü?

Kabul. O onun mevlâsı olur. Anlaşmalı olduklarından. Buradan mevlâ kelimesi aslında dost demek olduğu halde. Efendi manasına da geliyor arapça da. Anlaşmalı insanlardan her birisi mevlâ olduğundan, efendi anlamına geliyor. O' dur sizin efendiniz demek de olur, sahibiniz efendiniz. Yani siz anlaşmalı köle gibisiniz. O da sizin sahibiniz gibi olur ama anlaşmalı dost. Mevlâ dost demek manasına da gelir.

فِنِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ ...

Fe-ni'me'l-mevlâ ve ni'me'n-nasîr. Hac Sûresi(22) 78. Ayet

Ne güzel mevlâ ne güzel yardımcı. Medreselerde talebeler yani lise talebesi gibi, high school talebesi gibi, medreselerde okuyan din talebeleri birbirlerine hitap ederken ne derlerdi?

Siz ne dersiniz arkadaşınıza?

Kardeşim, arkadaşım, dostum, canım bir şeyler dersiniz değil mi?

Onlar birbirlerine mevlânâ derlerdi. Dostumuz, kardeşimiz demek, mevlânâ derlerdi birbirlerine. Güzel bir tabir mevlânâ. Ey

efendim, ey kardeşim, ey dostum manasına geliyor Mevlânâ kelimesi sonradan değişe değişe molla olmuş. Molla kelimesinin kökü mevlânâ. Ama medrese talebelerinin kibarlığını gösteriyor. Yani terbiyeli insanlarmış, çelebi insanlarmış ki edip insanlarmış ki, birbirlerine kaba saba hitap etmiyorlar mevlânâ diyorlar. Oradan da molla olmuş. Medrese okuyan talebeye molla deniliyor. Ama aslında efendim demek. Mevlânâ dediğin zaman, ey efendimiz demiş oluyor karşısındakine yani. Birisi bize seslendiği zaman, buyurun, efendim, anlayamadım, efendim diyoruz karşımdakine.

Bu neden?

Bir sevgiden. Ona paya veriyorum. Saygıdan, çelebilikten. Yani kibarlıktan kaynaklanıyor.

Feni'me-lmevlâ veni'me-nnasîr. Hac Sûresi(22) 78. Ayet

Ne güzel mevlâmız var. Elhamdûlillâh. Rabbimizin ne güzel, mevlâmız ne kadar yardımını var üzerimizde. Ne iyi yardımcı. Her şeyle mümine yardım eder, imdadına yetişir,

darda olduğu sırada, imdadı ilahi erişir, lütüflara erdirir.

Allah bizi lütfuna erdirdiği kullarından eylesin. Has Müslümanlardan eylesin. Madem seçkin bir ümmetmişiz yolunca, dosdoğru yürüyüp, huzuruna sevdiği kul olarak varmamızı nasip eylesin. Cennetiyle cemaliyle cümlemizi müşerref eylesin.

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtüh!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

